

JAK MOTYWOWAĆ DZIECKO DO NAUKI W DOMU

1. Systematyczną pracę z dzieckiem w domu należy zacząć od wyjaśnienia mu, jak ważne jest odrabianie zadawanych lekcji – dziecko musi rozumieć cel swojego działania. Warto uczyć kilku argumentów formułując je w zrozumiałym dla dziecka języku:

- nabywanie nowych umiejętności („jeżeli nauczysz się czytać, będziesz potrafił sam przeczytać twój ulubiony komiks”, „jak nauczysz się liczyć, będziesz mógł sam kupować słodycze”),
- zdobywanie satysfakcji („zobaczysz jaki będziesz dumny, gdy nauczysz się tego wiersza”) – powinno się unikać motywowania dziecka do nauki jedynie zdobywaniem pozytywnych ocen, nie wolno również straszyć negatywnymi ocenami,
- przyzwyczajanie do posiadania obowiązków („teraz nauka jest dla ciebie tym, czym praca dla mnie”),
- wspólne spędzanie czasu („ty robisz szlaczki, a ja czytam, pracujemy razem”).

2. Konieczne jest ustalenie razem z dzieckiem określonych zasad odrabiania lekcji:

- odrabianie lekcji o względnie stałej porze dnia, najlepiej po odpoczynku „po szkole” (obiad spacer, czytanie książki), ale przed zabawą, dłuższym oglądaniem telewizji lub graniem w gry komputerowe,
- dawanie dziecku wcześniej ustalonego „sygnału” oznaczającego, że ma się zabrać do pracy (np. słowo-hasło, dzwonek budzika),
- zacykanie lekcji od uporządkowania biurka, przygotowania przyborów sprawdzenia i wypisania co zostało zadane do domu, a następnie ustalenie kolejności wykonywania zadań (zaczynamy od zadań wymagających większego wysiłku, a kończymy zadaniami prostszymi, np. rysowanie),
- samodzielne odrabianie lekcji przez dziecko, z możliwością pomocy ze strony mamy lub taty, gdy się czegoś nie rozumie,
- dzielenie pracy na etapy, robienie krótkich przerw (po około 30-40 min pracy, kilkuminutowa przerwa; w przypadku dzieci z zaburzeniami

koncentracji uwagi czas pracy ciągłej nie powinien przekraczać 20-30 min.),

- zakończenie pracy sprawdzeniem, czy wszystko zostało zrobione oraz spakowaniem tornistra na następny dzień,
- zasada systematyczności, pracujemy z dzieckiem codziennie nawet jeśli w danym dniu nie zostało nic zadane przez nauczyciela – można wówczas porysować, poćwiczyć czytanie itp.

3. Dziecko powinno mieć zorganizowane właściwe miejsce do pracy (stały kącik do nauki, odpowiednia wysokość biurka i krzesła, właściwe oświetlenie, posadzenie z dala od łatwo rozpraszających bodźców). Zadaniem rodzica jest także dbanie o spokój miejsca pracy – przypilnowanie by dziecko uczyło się w wyciszonym pokoju, przy „pustym” biurku.

4. Rola rodzica podczas odrabiania lekcji polega na:

- uczeniu dziecka planowania i organizowania pracy,
- stopniowym zwiększaniu jego samodzielności,
- kontrolowaniu pracy dziecka, ale nie robieniu jej za nie,
- upewnieniu się czy dziecko rozumie polecenia – *„co masz zrobić w tym zadaniu”*,
- pomocy, gdy dziecko o to prosi (nie powinno się podawać gotowych rozwiązań, ale jedynie udzielać wskazówek, wyjaśniać na podobnym przykładzie to czego nie rozumie, zachęcać do samodzielnego wyszukiwania informacji),
- wskazywaniu błędów bez krytykowania i komentowania, nie powinno się poprawiać błędów za dziecko, niech ono samo je wymaże, sprawdzi w słoniku poprawną pisownię itp.;
- udzielaniu wsparcia emocjonalnego, np. gdy dziecko twierdzi, że nie potrafi wykonać zadania lub jest przerażone jego wielkością, stopniem trudności – *„na pewno dasz sobie z tym radę, zacznijmy razem....”*,
- zapewnienie dziecku odpoczynku gdy zaczyna przejawiać oznaki zmęczenia lub dekoncentracji (np. krótka gimnastyka, masaż ręki, owoc na wzmocnienie).

5. Bardzo ważną rolę odgrywa wzmocnianie osiągnięć dziecka:

- chwalenie nawet za małe sukcesy, za wysiłek wkładany w pracę,
- opisywanie słowami, co dziecko robi prawidłowo,

- chwalenie „do innych osób”, tak by dziecko słyszało (np. podczas rozmowy telefonicznej z babcią),
- zapewnianie, że osiągnie sukces, zachęcanie do dalszego wysiłku, przypominanie sytuacji gdy wcześniej poradziło sobie z trudnym zadaniem,
- przypominanie, co miłego czeka dziecko po zakończeniu lekcji,
- przygotowanie plakatu, na którym dziecko zbiera „punkty” za przestrzeganie zasad odrabiania lekcji,
- od czasu do czasu docenianie wysiłków dziecka większa nagroda np. wyjściem do kina, na basen,
- nieporównywanie do innych dzieci, nagradzanie nawet, gdy jego sukcesy są mniejsze od innych dzieci,
- właściwe reagowanie na porażki – kiedy dziecko dostanie niski stopień nie powinno się na niego krzyżeć, ale też nie wolno tego zdarzenia bagatelizować; można powiedzieć – „ta ocena pokazuje czego się jeszcze nie nauczyłeś i nad tym trzeba mocniej popracować, ale jedna zła ocena nie świadczy, że jesteś słabym uczniem”. W domu dziecko musi czuć się akceptowane bez względu na to jaki popełniło błąd.

6. Podczas domowej nauki warto stosować różnego rodzaju techniki ułatwiające zapamiętywanie – podkreślanie na kolorowo, wprowadzanie symboli graficznych, wykorzystywanie skojarzeń, robienie dużych rysunków.

7. Motywowanie do nauki powinno obejmować nie tylko samo odrabianie lekcji, ale również rozwijanie (najlepiej jeszcze przed rozpoczęciem szkoły) ciekawości poznawczej dziecka, zachęcanie go do poznawania nowych rzeczy np. poprzez:

- czytanie książek z dzieckiem,
- wspólne oglądanie filmów przyrodniczych,
- organizowanie wyjść do muzeów, wycieczek krajoznawczych,
- wspólne rozwiązywanie krzyżówek, zagadek, granie w gry logiczne,
- ćwiczenie na co dzień umiejętności np. liczenia, budowania wypowiedzi.

8. Praca nad motywacją to również:

- dawanie przykładu własnym postępowaniem (dziecku łatwiej usiąść do lekcji, gdy rodzic w tym czasie czyta gazetę lub książkę, a nie ogląda film),
- przejawianie zainteresowania sprawami dziecka (co wydarzyło się w szkole, czego się nauczyło, w co się bawiło, co je spotkało w relacjach z rówieśnikami),
- zadawanie pytań o umiejętności, a nie oceny (zamiast pytać „*jaką ocenę dziś dostałeś?*” lepiej zapytać „*czego się dziś nauczyłeś?*”)

Opracowanie:

Marzena Piekarczyk, na podstawie:

M. Walkowicz, A. Wrzesiak, D. Szwegier „Terapia ucznia w ramach indywidualizacji nauczania”. Łódź 2011